

A „MURAKÖZ“
megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési árak:
Egészévre 4 frt. — kr.
Félévre 2 frt. — kr.
Negyedévre 1 frt. — kr.
A lap szellemi részét illető közlemények a „Muraköz“ szerkesztőségéhez, az előfizetési díjak pedig Fischel Fülöp könyvkereskedéséhez Csáktornyára küldendők.

MURAKÖZ

MEDJIMURJE

„MEDJIMURJE“
Izlazi svaku nedelju
Cena ta je:
Na celo leto 4 frt — kr
Na pol leta 2 frt — kr
Na četvert 1 frt — kr
Sva pisma i pošiljke naj se pošiljaju „Uredničtvu Medjimurja“ a predplata knjižaru Filipa Fischela v Čakovcu.

V E G Y E S T A R T A L M U H E T I L A P | N O V I N E Z A M E D J I M U R S K I P U K .

M E G J E L E N I K M I N D E N V A S Á R N A P . | I Z L A Z I S V A K U N E D E L J U

„Lesz e gyümölcs a fán, melynek nincs virága?“

(y. a.) Meglepően bámulatos, hogy míg nemzetünk a közművelődés terén óriási lépésekkel halad és gyarapszik: addig fogy és satnyul nyers erőben.

Egyáltalában szellemi és védképességi fejlődésünkben nincs meg az a szükséges arány, a mely életképes államoknak kell, hogy párhuzamos jelzője legyen.

Ha mind azon tényezőket, melyek nemzeti létünk eme nagy kérdésének keretébe tartoznak, felsorolni óhajtanánk: mélyen kellene nyulnunk a társadalmi bajok darázs-fészkébe, — ezt azonban sem lapunk iránya, sem pedig időszerű nyomasztó viszonyaink meg nem engedik. Egyet azonban bátran kijelenthetünk: hogy laza erkölcsök nagy nemzeteket töröltek már el a lét magas mezejéről.

Aki pár év óta figyelemmel kísérte hazánkban de különösen vidékünkön — az ujonczállítások lefolyását, tapasztalnia kellett, hogy egyes sorozó járások alig, vagy éppen nem voltak képesek kiállítani ujoncz jutalékaikat.

Vérző szívvel láttuk, mint satnyul Bendeguz és Zvoimir ivadéka.

Megmérhellen veszély ez állami életünkben, melyet csak új és erőteljes nemzedék életrehozatala hárit el.

Tanrendszerünknek az ifjúság testi képzésére vonatkozó intencióit szűk körűnek tartjuk, tekintve, hogy a velünk egy művelődési szívonalon lévő államok erre sokkal nagyobb súlyt fektetnek.

Eme rendszerből kifolyólag látjuk, hogy Albion fia éjszak dermesztő jégmezején, vagy a Sahara égető homokján egyaránt víz és kitartó katona.

Ha az erőteljes nemzedék productióját a természet örökké következetesen alkotó rendszerére bízánk, a »csak sást nemzenek a sasok« elvének furcsa ellenkezőjét észlelnők a jövő ivadéknál.

Adatott azonban nekünk más eszköz célunk elérésére — és ez: a testgyakorlatok nagyobb mérvű kiterjesztése nem csak iskoláinkban, de hol lehetséges a családok körében is. Edzeni kell kiskoruktól fogva gyermekeinket, hogy erőteljes ifjak és izmos férfiakká képződjének.

A társadalom belátva ennek szükséges ségét, akként igyekezett a bajon segíteni, hogy hazánk népesebb városaiban fenti célt és elveket támogató »athletici« és torna clubbokat alakított.

Csáktornya ifjúsága is megpenditette már emez eszmét, de úgy látszik — ország — eltekintve az egy néhány kerékpártól, — még nem érkezett el; pedig ha azt akarjuk elérni, hogy fogynak a gyászvitézek és hadmentességi adót fizető daliák: a torna-egylet eszméjének mielőbb testté kell válni városunk — kebelében.

Lássuk tehát, kiben van bátorság és kezdeményezési erő!

CSARNOK.

Forró vágó

Forró vágó égeti szüntelen keblemet,
Csókolni homlokod, ajakad, szemedet,
Angyali szép arczod, s hó fehér kezedet!
Homlokod: hogy azon bú redőt ne szedjen,
Szemedet: hogy az mást soha ne nézhessen,
Arczodat: hogy a bu halvánnyá ne tegye,
Kezedet: hogy azt más kezele ne vegye,
Ajakadat! Ajakadat! aggodalom mellett,
Nehogy kimondhassa: hogy „most már nem szeret.“

Németből;
ZAKÁL HENRIK.

„Da je se na znanje.“

(Karczolat.)

Innen-onnan nagyvárosias jelleget kezd magára öltetni a mi jó Csakathurnunk. Históriai és híres annak minden talpalatnyi földje, pora és sara; mert van ám itt mindháromból (most kivált a középsőből) quantum satis. Neve maga — értem a valódit — mythos körébe tartozik: annyira tisztelik, hogy ki sem mondják — hétköznap. Sürgés, forgás mindenütt: utcán robog a tenger nép; éles fűtytyel zakatol a gőzgég — Stájerország felé, bodor fűsöt gomolyitva Horvátországnak; fiaker röpi vendégit akár Kursanecig is; emelet emeletre rakódik minden sarkon, s pletyka csinálódik (persze nagyban) minden zugban. Nagy itt már minden: por, ember és adó. Valóságos főváros, sőt tulatesz bármelyiken is, — a dobolás mesterségében. Egyik speciálitása lévén ez városunknak, azt hiszem, — kifizeti magát róla néhány szót fel ejteni.

Kérem, a mint azt itt megcselekszik, az már valóságos művészet. Csodálni való, hogy nem ejtették módját a kiállításra föl vinni. A debreceni „kidobolták“ subic hozzá képest. Meg kell azt hallgatnunk, hogy kelőleg méltányolni tudjuk. Ugy minden harmadnap ebédétajt, ékes dobpergés rezenti meg halló szerveidet; a környék beszédképe sebb lakói egyet köhintve résztnyújtó némaságba merülnek, miközben fülelő nyulványait nagyon is merészen hegyesítik. A Szt. Hermandad komoly képviselője utolsót kopantva, egyet rángat bajsán, egyet reszel torkán és „stellung“-ban, siri csöndnek közepette (ihles meg oh muzs!) ily szókra nyitja ajakait: „Daje se na znanje“.

Dad miro kaj szasz andro nje bosz, ma vel tro na szvato, ma vel arde tiri pu! Muk an menge tele bini! . . . ! Dömbördömböm!“

— Egyet fordul a világ az emberrel, szelid kábultság ragasztja le szemeit s mikor az utolsó bum! — accordra fölcscudik (vajh! nem a hős Zrinyi harci riadója szállalt meg?) ellebbent már mint szellemárny az égi jelenés, chaotikus hangzavar juttatja eszedbe a „Családi kör“-nek, talán idetévedt „lomha földi békáit, szaraszét görögnek“; — no meg a mások héten az »ecuter a népdalt:

„V o l t nekem egy daruszóú paripám!“

Hej! Klasszikus földön élünk!

Prózai lelkületű emberek ilyenkor „adó“-ról, „porció“-ról, meg mit tudom én miről mesélnek; a körbe gyúlt termetes „Márak“ kárörvendve sandítanak hol erre, hol amara, ujjukat kibökve a világtáj felé melyben a boldog halandó, kire éppen most adják az áldást lakik. Akad olyan világ reparátója is, ki dörmögve zug, s mormogva bug: „Bujjék bele a , majd megmondom!“ Vagy: „Hát az ember még csak azt se tudja meg a m a g a n y e l v é n , hogy mikor és mért huzzák le róla a bőrt?“ Ennél még talán zordonabb észjárás villámai is cikáznak, de elszörnyűködésében, hogy merném én mind ezt kimondani. Szent Barabás! gondolom ugy magamban, hát nem jobb e: nem tudni, mikor éri az embert szerencsétlenség, mintha ékes magyar szóval dörgné a füledbe az ég küldöttje:

„Halál fia vagy!

Adósságod nagy,

Pénzért tehát szaladj,

S adósnak ne maradj!

Adósságod nagy,

Por és hamu vagy!“

Bumbum! Böröböm!

MISKOLCZI ARNOLD.

H I R E K.

— A csáktornyai képezde építéséhez az előmunkálatok folynak a ministeriumban, azonban a nyár előhaladása miatt az alapkövetétele a jövő tavaszra halasztott. A ministerium elrendelte, hogy az intézet területkerítésével vételessék körül. A kertnek beosztását és berendezését az intézeti igazgató meghallgatásával maga Gönczy Pál ministeri tanácsos ur tervezte. A szükséges kert munkák már ez idén elkezdődnek, a kertész legközelebb kineveztetik.

— Csepreghy Endre csáktornyai állami tanítóképezdei rendes tanárt a vallás- és közoktatási m. kir. Minister a győri áll. tanítónőképezdébe helyezte át ugyanazon minőségben.

— Áthelyezés Milánkovits Tamás csáktornyai segédtelekkönyvvezetőt az igazságügyminister úr a kaposvári kir. törvényszékhez helyezte át.

— Csáktornyan az a hir van elterjedve hogy Huszár Nándor volt csáktornyai jegyzőt, kít a bíróság többrendbeli sikkasztás miatt körözött, Szerajevóban elfogták.

— Csáktornya városi képviselő testület m. hó 31-én tartott ülésében következők választattak meg iskolaszéki tagokul: Zakál Henrik 24., Szakonyi Zsigmond és Sárosy László 21., Hochsinger Sándor 20., Szilágyi Gyula, Wettendorfer Dávid és Lukofnyák János 16., ifj. Novák Ferencz 14 szavassal.

— A Budapestre utazók figyelmébe. Figyelmeztetjük azon t. olvasóinkat, akik a kiállítást szándékoznak megtekinteni, hogy aug. 8-án és 29-én, szept. 5-én és 19-én valamint október 3. és 17-én Budapestre &

napig érvényes s 50 százalékkal mérsékelt menettérti jegyek fognak kiadni. Ehhez azonban 1 kiállítási sorsjegy s 1 belépti-jegy (1 frt 50 krért) az állomás pénztárnál váltandó.

— A zagorjal vasut zabok-varazadi vonal-részének bejárását az erre kiküldött bizottság e hó 26-án Krapina Töplitzben hirtelen befejezte, a jegyzőkönyveket felvette és a terveket hitelesítette. A bizottság tagjai voltak: Bally János ministeri titkár, mint elnök; a közlekedési ministerium részéről Landau felügyelő; a közös hadügyministerium részéről Radanovics törzskari százados. a vasuti és gőzhajózási felügyelőség részéről Kovács Lajos felügyelő; a horvát-szlavon kormány részéről Augusztin építési tanácsos; a zagrabi forgalmi igazgatóság részéről és a magyar államvasutak képviselőjében Tichy József felügyelő és Pohl Ottó felügyelő; a vállalat részéről Gulácsy igazgató, Gabányi, Getto és Klauber vállalkozók. Miután konstataáltak, hogy a vállalat és a bizottság közt differenciák fel nem merültek, Bally ministeri titkár a közlekedési ministerium nevében megadta az építési engedélyt. Az építést tegnap megkezdték. A zapresica-krapinai vonalrész, ha az időjárás az építést akadályozni nem fogja, ez évi nov. végén megnyithatják.

— A tüzoltók ünnepélyére már több helyről jelentkeztek: Igy: N-Kanizsáról, Lendvaról, Perlakról, Szerdahelyről, Marburgból, Varazdról s.t.

— Tegnap esett az eső Csáktornyan s vidékén. Ez nagy ujság nálunk, melyért a vidék gazda-közönsége hetek óta kórházkodott az egek csatornáinak urához. Csak hogy az eső nem tartott soká, alig 1—2 ujjnyira áztatta meg a kiszáradt földet. A gazdák minden reménye oda van. A rétek s legelők kiégve, a kukorica satnya a gümös növények, a zöldségfélék s hüvelyes vetemények nem fejlődhetnek kellőleg; szóval nagy a szárazság vidékünkön és még nagyobb a szomorúság az adót fizető gazda közönség körében.

— **Hetivásárok** alkalmával a vásárló közönségre boszantó benyomással bír, hogy a város mindkét végén bizonyos szenzál-féle egyének kotnyeleskednek. Megállítják a faluról jövő kocsikat és gyalogos elárúsítokat, piacra szánt árucikkeikkel, a meglepett elárúsítónak ideje sem marad a piaci árak rendes folyamátát megismerni s versenyképesebb cikkeiért a magasabb vagy méltányosabb árakat követelni. Kérdem azért az illető hatósági közegeket: ki jogositja fel ez urakat(?) arra, hogy azon vásárlók elöl, akiknek idejük és jóhiszeműségük nem engedi meg, hogy a piacon kívül egyéb helyeken is vásárolhassanak baromfit, tojást, gyümölcsöt stb. — mintegy lefoglalják a jobb minőségűt, hogy aztán más drágán vegye meg azt, amit nekik a piacra engedni tetszett. Az élelmesség e neme elé piacunk tisztessége érdekében jó lenne gátat vetni.

Egy városi polgár.
— **A csáktornyai** önkéntes tüzoltó egyesület részére megszerzendő zászlóra s a felavatási ünnepély rendezésére szükséges költségekre adakoztak: Mélt. Gróf Festetich Jenő ur 50 frt, Hirschmann S. cég 15 frt, Mollnár Antal országgyűlési képviselő 10 frt, Zakál Henrik ur 10 frt Rosenberg Lajos 10 frt, Dr. Schwarz Albert 5 frt, Pullay Zsigmond 5 frt, Neumann Albert 5 frt, Benedict Ede 5 frt, Báron Lipót 3 frt 75 kr. Graner testvérek 3 frt. Fischer Náthán 3 frt, Mollnár Elek 3 frt, Wollák Rezső 3 frt, Mayer Salamon 3 frt, Rosenberg Rudolf 3 frt, Mozes Bernát 3 frt, Mayercsák Laura 3 frt, Klein Mór 2 frt, Dr. Kraschovecz Ignác 2 frt, Március Mária 2 frt, Mayer testvérek 2 frt, Jakopcsics Mária 2 frt, Baumchak Frigyes 2 frt, Megla István 2 frt, Deák József 2 frt, Szilágyi Gyula 2 frt, Lupersbeck József 2 frt, Buchberger Fülöp 2 frt, Hochfluss Miksa 2 frt, Hochsinger Sándor 2 frt, Tislér József 2 frt, Séra István 2 frt, Neuwirth Mór 1 frt 50 kr., Szilágyi Lajos 1 frt 50 kr., Egy asztal társaság 1 frt 20 kr., Német István 1 frt, Fischel Fülöp 1 frt, Csokrosi Sándor 1 frt.

Csakaturner Salamon 1 frt, Pollák Dávid 1 frt, Kollay Remus 1 frt, Bencsak Ferenc 1 frt, Dugovits Pál 1 frt, özv. Laubhaumer Józsefné 1 frt, Vagner Jozefa 1 frt, Fink Fani 1 frt, Hetényi Imre 1 frt, özv. Ziegler Lajosné 1 frt, Sziber János 1 frt, Faringlo Móric 1 frt, Csakaturner Herman 1 frt, Löwensohn Miksa 1 frt, Horváth Ignác 1 frt, Fischer Jakab 1 frt, Király Lajos 1 frt, Tomka György 1 frt, Probszt Paula 1 frt, Alszegey Alajos 1 frt, Polyák Mátyás 1 frt, Pálya Mihály 1 frt, Horváth Csongor 1 frt, Fischer Endre 1 frt, Simon Lajos 1 frt, Bölcs József 50 kr., Keresztes József 50 kr., Fink János 50 kr., Gacsar Antal 50 kr., Szabolics Mária 50 kr., Manheim Jakab 50 kr., Szmolkovics József 50 kr., Kopják Antal 30 kr., Hadrovics István 30 kr., Safran István 20 kr. (Folytatjuk.)

— **Elveszett** egy fekete — körülbelül 50 centiméter hosszú — sétatálcza a Szeivert h-féle kertben vagy más kerti helyiségben július 28-án. — E kevés értékű de emlékezőcsel bíró tárgy megtalálójára kéretik illó jutalom mellett azt a lap kiadóhivatalába hozni.

— **„Magyar Háziasszony”** minden tekintetben megfelel kitűzött céljának, vagyis a háztartás, a konyha, a gazdaság, a nevelés, házi orvos és egészségügy, kertészet stb. terén ép oly hasznos tanácsokat nyújt olvasóinak, mint kellemes szórakozást nyújt „Munka Után” című ingyenes szépirodalmi melléklete, mely a legnagyobb változatosságban közöl költeményeket, beszéleket, rajzokat, humoreszkeket, érdekesítő regényeket, talányokat s egyéb apróságokat. A „Magyar Háziasszony” előfizetési ára egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1.50 kr. A kiadó hivatal (Budapestben, nagy koronateve 19. sz.) melyhez az előfizetések legcélszerűbben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatóanyag számokkal.

HORVATSKI DEL „MEDJIMURJA”

Orsačka izložba.

Gospodarstvo i napredovanje kojega naroda samo tak moremo spoznati, ako mu njegov čeli život preglednemo. Nas magyare osebužno zanima to, jer dok po jednoj strani jačimo vu sebi čustvo sami proti svojemu napredku, dotle po drugoj strani napredujemo nadoknaditi ono, kaj fali. Najbolje i najleže je moči napredek orsački prevideći na orsačkoj izložbi, koja nam zastupa čeli orsag, gdje je rukotvorstvo, gospodarstvo, trgovina i t. d. sve pred nami. Kak znate p. čitatelji vezda je vu Budimpešti orsačka izložba, koju svaki hvati. Za volju onih koji tam dospeti nemoreju, hočem ovde opisati nekaj za navuk i znanje-osebito Medjimurski puk zanimajuće posle za p. čitatelje Medjimurskih novin. More biti, da nekojim ná hasen bude, a drugi opet volju dobiju i gori dođu osobno. Kaj bi najbolje bilo.

Pri nas vu Magjarskoj se najvećša stran naroda s poljodelstvom zanima, i do sada smo i sami mislili, da rukotvorstvo nemamo. Ali vezda se čisto nasuprot dokazalo.

Medjimurski puk najbolje zavzimize vezdašnja izložba, gospodarstvo, gdje se vidiju gospodarstva oružja i žitek. On orsag, koj gospodarstvo tira i na parku nezeme nove mašine i nadjenja, s kojimi pomoćjom natura polehkoti veliki posel, on navek zaostane od drugih narodah.

Mi magyari koji gospodarstvo i poljodelstvo tiramo, navek se moramo vučiti, ne da bi Severna-Amerika piac pred nami zavzela.

Medjimurje, kojemu je funduš dosta dober, ali sbog nepovoljnoga vremena neposoben za povanje pšenice na veliko, nego bolje za menje se izplatlive kopajuće biljine. Pšenicu samo toliko kaj se pri hiži hasnuje. Za nas Medjimurce je osobito potrebno gojenje i povanje kuruze.

Na gospodarskoj izložbi jako su lepo izkazane svake fajte kuruze, koje se vu naši domovini povaju. Je ga tam kratke, nabite béle, kmično žute kuruze, koja svaka ima svoju sposobnost. Ako vu obzir zememo funduš i vréme, najbolša bi bila za nas od g. Göndöc Benedika izložena dugolatna béla kuruza, kojoj je i zrnje debelo. Ova kuruza buduće ima jako drobne i mehke rucke, jako je dobra za deblanje svinj, ar se more s rucki skup zemleti. Pri nas pak i ljudem za hranu služi i kak takvu ju moramo vu obzir zeti. Ova Göndöcova kuruza ljepu belu melju da a polek toga, da je jako meljnata, ima i dober tek. Kaj se povanjanje tiče, nije sposobna, ar je pri povanju takve kuruze tak napravljen, da se vu rede sadi a pri nas pak je vu običaju grobanje. Male mašine za ruždjiti su vu svakojačkih vrstih izložene, jedna prikladneša od druge. Osobito preporučujemo gospodarom Geitner, Rauch, Tarnoczi i Robeyovu mašinu za ruždjenje buduće su ove fal a polek su i stalne. Vrsti pšenice se more vu velikim broju videti na izložbi. Poleg velkozrnatne tak zvane ocel nate pšenice se more vu velikim svoju videti: je iz hladnih krajev drobna pšenica.

Znanstvo je veliko napredovanje izkazalo vu izložbi od gospodarstvenih oružjah. Glavno je to, kak napreduju fabrikanti gospodarstvenih mašinah, koje su prikladne jake i fal. Vu ovim poslu veliko mesto zavzima željezo, koje je drevo skoro čisto izrinulo. Buduće je željezo podražilo oružje, ali je zato i na stalneše delo. A to je veliki hasen

Den denešnji da nam se Amerika i Australia grozi s žitnimi piaci, moramo se skrbeti za dobro oružje, da se zemlja bolje delati more i tak bolje roditi, a žitek za faleše peneze dati polek vekšega hasna.

Veliki gospodari denes s mašinom orjeju mlatiju s rečjom sve s mašinom delaju a poleg toga stroške prišparaju.

Toga dakak menjši gospodar viniti nemre, zato nas to niti tak zanimalo nebude.

Ali poleg ovih mašin su tam izložena menjša gospodarska oružja, koje poleg svoje falocé čudaj človečanske sile prespariju. Takove jesu: dvovrstni i trovrstni plug koji s iednim putom dvě brazde napraviju. Jesu željezni ležeši i težeši pljugi, koji su znameniti zaradi jakosti. Izmed ovih osebejno Tornaciov, Fehér Miklósov i drugi se odlikuju.

Znamenita i jako zanimljiva je izložba gospoćijah magjarske korune. Vu malih spodobah izkazana su ovdje gospodarstva stanja i mašine. S jednim pogledom se više vuči človek nad ovimi nego, da bi na mesece čtel ali poslušal. Ima gledateljov navek. Jeden poljodelavec zide se s drugimi, Gospodarov našega orsaga je puno, koji pazljivo glediju i svedočiju hasna. Lepa je izložena veterница, svakojačke na se vlečeju pazljivo človeka. Za gojenje repe su takaj sprave. Zatim mašine za gojenje repe na konjsku silu i menjske za človeka (Dobi se pri Geitner i pri Rauchu).

ZABAVA.

Pčelari!

Nekoj biškup, putoval je po svojoj biškupiji, i vu jednom mestu poručil je plebanušu, da ga bude pohodil; nu opomenul ga takaj, da naj ne dela nikakvoga suvišnoga stroška. Plebanuš je obečal; ali nije ipak držal reč, već je biškupa čim ljepše podvoril. Biškup nise je mogel domisliti, odkud ovomu plebanušu tuliki penezi, pak ga počel kazati, i rekel mu je, da je razsipnik. Naj se samo vmiriju Njihova preuzvišenost, jer ja nisam od farnoga dohodka niti jeden krajcar potrošil. Morti ste herbali kakov veliki imetek? Nisam — odgovori plebanuš. I to nerazmem. Raztolnačite mi, odkud su vaši penezi? Ja imam klošter pun marljivih i delavnih devojkah, odgovori plebanuš, koje se za me brinu ter nedopuščaju, da bi ja

ztradal. Kaj, vi imate kloster? Meni je barem v celoj okolici ovoj nikakov kloster poznani. To je čudnovito, dapače i sumnjivo gospon plebanuš! Preuzvišeni gospone, oni se budu još nad njim radovali. Na stran šalom, ja hočem taj kloster videti. Po obedu odpelal je plebanuš biskupa v vrt, gde je imel velikoga čmelinjaka, prek stotina košov čmel i pak mu je rekel: Evo, preuzvišeni gospodin, ovo je moj kloster, koj nas je tak ljepo pogostil! Isti mi nosi svako ljeto toliko, da morem prestimane goste, koji se k meni navrneju, navěk ljepo podvoriti. Tko je moguć opisati začudjenje i zadovoljstvo biskupovo!

Za nekoje vrēme po dogodjaju, molili su biskupa nekoji plebanuši, da bi njim boljše fare podelil; nu biskup njim je za peldu postavil ovoga plebanuša, govoreć: Pčelarite i vi kak on, pak vam nebude treba boljše fare prositi."

GLAD FERENCZ

učitelj

Kaj je novoga?

— **Od sunčene prepeke s pameti zišel.** Ruffa Miholja odom Momca mesta Móor, je pri žetvi sunčena žarina tak prevladala, da je spameti zišel, te od posla pobege. Kak je pritom bludil okoli puste Fővény zvane, nameril se na pastira gulje onoga mesta, kojega na zemlju potisnu, batinu mu oduze, tega do napolmertva s prebijal i onak ostavit. Zatim se oddaljil, kak da se nikaj nebi bilo pripetilo. Medju tim žandari nadošli na polumrtva pastira, i onda namah nagnuli izikkavati zločinca, koga su i našli na cesti pri fővenjskoj šumi. I kak su ga spozivom zaustavljali, nagne on v beg; ali žandari nesu hoteli krvoprelitja, te su se nazad v krčmu povrnu, ovde si vzeli kočiju te potirali za ponorelim človekom. Vezda njim išlo za rukom istoga prijati. Iz prebionoga pastira pak odpeljali su medtim v Székesfehérvár, gde su ga v varmegjinski špital postavili. Da je višespomenui Ruff predstavljen pred kr. sudbenim fiskališem stal, počel je po nemški psovati i pljuvati žandarme, i težko nji je bilo utkloziti ga. Kr. sudbeni fiskališ je vezda toga norca zapri v posebni rešt, gde je čelu noć bedaril fučkal si i popeval, pak se za selskoga noćnoga stražara predstavljal te je i noćne vure po redu vikal, a medtim je neprestano psoval móorskoga birova Frey Hanzija. Kaj mu je ov mogel škoditi, da se je na toliko razljutil na njega?

— **Živ pokopan.** Vu nekojoj občini Turske dogodilo se ovo čudnovato pripečenje. Vumrl je nekoji novok soldat, te se imel poleg prepisa mohamedanske (turske) vere pred sunčenim zahodom pokopati, te je i pokopan. Malo potlje obavljana pokopa začulo se iz groba jako glasno turubno javkanje i zazavanje v pomoć. Nahodeći se onde požurili su se zato k turskomu duhovniku (imamu) zaprositi ga, da bi njim dopustil odkopati groba. Ali ov se je pozival na svoj zakon, te nedopustil pokopanoga odkopati. Med tim je drugo jutro nekoliko Turkov proti zakonu i naredbi onoj odkopalo grob. Nego su čudum priliku spazili pred sobom. Siromaka soldata su živoga pokopali, te se je zadušil v grobu.

— **Mladoženja prilepijivih ruk.** Ne zdavnja su ciganske gosti bile v varšu Kassi. Kći Hadi Jožefa sružila se Hanyku Lojzijušom muzikašem. Bilo je vno go ljudih nazočno v cirkvi; kak i na gosti v domu mladenke. Vu čas, da je društvo v nabolju volju dospelo, gene se mladoženja sređmi, da samo za čas ide k materi si, da mu je jako vruće. Kušne mladenku, te ju za nebo i zemlju veru zavdava, da bude se za čas povrnu. Odišel je, 15 ljetna mladenka mu je verovala, te je stoprv v jutro opazila da joj s mladoženjom nestalo i dveju zlatnih ohrlinglov, dveju prstena i 25 frt. gotovih penez. Čeznula je anda za mladoženjom, ali niti žandarnom neje pošlo za rukom v trag mu dospeti.

— **To su deca.** Gospon Kolatzegi tužil se svojoj ženi. Draga, nemorem si pomisliti, ka mi je vuri dospelo. Čini mi se da bi ju moral dati izčistiti. Mala čerka mu na to s velikim predobljenjem odgovori. Dragi japa nečini toga, ja pak Pišta smo ju denes v jutro dobro oprali v dečici.

— **Veliki potres.** Iz Kalkute javljaju, da je v Rougapuri i Bengaliji na tri mahe potres bil, i da je veliki kvar napravil. Vu Bengaliji poleg Nattore je jedno čelo selo iz ovoga svēta izniknulo, tojest prepalo v zemlju.

— **Neprijatelj medveda.** Vu erdeljskih nevoselski gorah, na podnožju ležeće občine Lindva, pokazal se je, tojest pohodil je istu občinu jedan veliki medved, koj se je, čisto po domaće šetal po vulici iste občine, vse do kraja vulice. Stanovniki v zdvojenju pozapri su vsa vrata, pak su iz nahizja na njega strelali. Jeden siguren vlaški dečko išel je na vulicu pred medveda, i na dvadeset korčajov daljine strelil je medveda. Zahvalni ljudi te občine su med sobom 200 for. dobrovoljnih prineskov nabrali, i tomu kurážnomu junaku dali. Medved je ne menje kak 570 funti vagal.

— **Vu zrak zdignjena fabrika puškenoga praha.** Iz Florence su ove dneve telegrafirali: Medju Sesto i Kalomata je fabrika, gde se delal puškin prah, v zrak odletel. Vu srednjih stanjah se je pripetilo, i tak jedno stanje za drugim je v zrak dignjeno. Jeden človek koj je najbliže praha bil, njega je na 50 metrov dalko hitilo. Vu drugih stanjah je još 13. ljudih hitilo v zrak. Ostalih delavcov v fabriki je vnožina ranjenih a 3 mrtvi. Do vezda je 12 ranjenih izpod ruševinah oslobodjeno. Direktor fabrike je takaj med mrtvimi. Gospa toga direktora, kak je čula da je njezin tovaruš mrtev, zrušila se je i na mestu je vumrla.

— **Samovumorstvo sbog jedne žepne vure.** Fogarašer F. saskevaroši jednoga trgovca pomoćnik, imel je veliko želju za žepnom vrom. Vnogo ljet si je šparal kuliko je moguć bil od svoje male plače, da bi si moguć bil vuru kupiti, i prešestni tjeden si je već i kupil. Nego to veselje nije dugo trpelo; ar njegov gospodar je sumnju imel na njega, da je tobež on te peneze, za koje si je vuru kupil v njegovom štacunu vkral. Zbog toga je toga pomoćnika tak sram bilo, da se je ove dneve strelil. Triput se je strelil, nego istom na tretji put je v velikih mukah mogel istom vumzēti.

— **Strahovita jakost strele.** Iz varasa Anakvi v talianskoj javljaju sljedeću nesreću. Meseca julioša 22-ga po poldan nad Torre Kajetani bil je strahoviti viher i bura. Okolo petdeset težakov na polju, koje je viher tam dostignul, pobešlo je v jednu veliku hižu, da se pred viherom oslobode. Najedenput je jako zagrmelo i strela je v tu hižu vudrila. Samo deset minut je ta strahota trpela. Kak se je po vudarcu strēle oblak praha vlegel, med živućemi delavci se je zdvojno vidjenje pokazalo. Med nesrećnimi je 35, prez svakoga gibanja ležalo na zemlji. Trinajst je bilo mrtvih a dvadeset dva na smrt ranjeni. K večeru se je započelo to tužno i nije za izreći to žalostno pospravljanje mrtvih ranjenih. Čnoća, prečila je prepoznati je. Kakti vuglenje črna tēla starcov, mladih, ženah i dece ležala su pomešana. Onda se je započelo skup spravljanje rodbine i prijateljov od pfkojnih. Geozna žalost mogla se je videti med onimi, koji su med ovimi nesrećniki prepoznali svoju rodbinu ili prijatelje. Vu ovom selcu i v susednih občinah moći je videti veliki strah i nemir med ljudstvom zbog te velike i grozne nesreće.

— **Šest umorstvah i jedno samoumorstvo.** Izvunredno pripećenje dogodilo se je ove dneve v španjolskom mestu Pipahona. Tak zvani Ciriako Ferdinand, dvadeset ljet star mlad človek bil je ove dneve v Blasa Burgosba šestnajst ljet staru devojkuzu ljublen, koja je i drugoga mladiča imenom Babel Ferdinanda svojom ljubavjum vužgala. Na prošćenju aldealobačkom zatekel je Ciriako to Blasu na vulici, pograbil nju je i trideset

put nju je nožem vpičil. Kad je Babe Ferdinand to čul, da Ciriako to devojku Blasu vmoril, taki je tam bežal. Razsrdjen boj se je med ovimi dvimi porodil, i Ciriako bil je preobladavec. Babel se je mrtev zrušil na tēlo ove mlade devojke. Ov čas išel je na pomoć otec ovoga Babela, nego i ov se je smrtno ranjen zrušil. Na to se je pokazal Manuel Burgos otec te devojke s dvimi prijatelji, nego i ovi nisu bili bolje srećni od ovih treh, ar su i ovi mrtvi opal, Kada je Ciriako ovih šest umorstvah napravil, vzei je pistolju i s dvimi šusi skončal je takaj svoje življenje. Stanovniki pipahonski tak su se prestrašili nad tim groznim činom, da je niti jedan ne ufal na vulicu van dojt, dok se nisu osvedočili, da je za istinu Ciriako vumrl.

— **Ustreljeni bēgunec.** Izmed razbojnikah koji su v mestu „Gelse“ nasilno vumorstva počinili, te koji su na doživotnu temnicu odsudjeni bili po imenu Sztenna Štefan i Kiss Gijura imali bi se 26. t. m. v Illavu odpeljati. Imenovani dva razbojniki su v noći izmed petka i subote pokušali pobeći iz rešta pri kr. sudbenom stoju v Velikoj-Kaniži. Sztenna je v prvom, a Kiss v drugom štoku rešta bil ravno nad onim pritvoren, te su i obloke imali jednoga nad drugim. Rečene noći okolo jedne vure opazi najedenput stražar na ovoj strani rešta, kak se dve človečje prilike na steni spuščaju. Stražar nato povikne glasno „stoj“, nu oni su već na zemlju dospeli, te nagnuli bežati prama steni dvora: Stražar Euc József nato ustrelil je bēgunci, izačesa se čulo jako javkanje. Kugla prebila je ledja Stenna Štefana, koji je nato v jatro ob 7 vuri vumrl. Med tim je drugoga razbojnika nestalo. Vu dvoru se zatoga podigel na onizku stēnu, te skočil na glavni plac. Kak se je ov čas ovde nahadjal stražar Vörös, te začul puške glas, bil je na porezu ali razbojnik je pobege prama vulici Kinizsi zvanjoj i morebit, da bi vušel bil, da nebi ovde se nahodeći vrtlar Fábíg na krik strážara „vlovite begunca“ požuril, te mu preprečil da ga je stražar mogel vloviti. Za čas tam dospo i poverenik žandarrah, te su razbojnika nazad v rešt odpeljali. Čudnovito kak su gore spomentti razbojniki tak izmudrili priliku da pobegeju. Tak su bili razstavljani jedan od drugoga, da nesu niti na sprehadjanje bili skup puščeni. Ali ovi s znamenji rukah spominali se kak bi mogli pobeći. To njim je tak moglo za rukom spasti, da njim je nekoj tretji arestant iz komadov razpletena vreća, pak od pramov oblecila od strožaka splel vužinec. Vužinec jedeu dosegel od obloka Kišovoga do Stennovoga obloka, a drugi vužinec dosegul je od ovud do zemlje. Silne čvrste odlučnosti i strplivosti trebalo je k tomu. Vu petek pri poldnevom šetanju, dal je Sztēna znamenje s rukom pri obloku stojećemu Kišu. Znamenje je pokazalo ob 12-toj vuri. Noć je bila temna i deždjovita prikladna zato, da speljaju svoje snovanje. Spusti se vužinec od gcrnjega obloka, po kejem Kiš dospel do obloka Sztennajša, a odovud su obedva po donjem vužincu do zemlje se spustili. I natej način zvišil se pokuša bega, kojega je Sztēna na mestu životom platil a Kis je nazad odpeljan v rešt.

Berma. Gasparič Ferenc posvećeni biskup bude pohodil Medjimurje budućega meseca, kakti namestnik njegove eminencije nadbiskupa Cardinala zagrebačkoga, da podeli šakrament sv. berme. Zadržavanje njegove Presvetlosti ovak je postavljeno. Presvetli gospodin biskup bude 21 augustuša popoldne v Legrad dospel, ovde bude drugi dan 22 o m. berma, 23. bude bermanje v Dolnoj Dubravi, 24. v Kottoribi, 25. Dol. Vidovcih, 26. pri Sv. Mariji, 27. v Draskovcu, 28. v Gorićanu, 29. pri Sv. Gjurgju, Vu-Trnju, 30. v Sobotici, 31. v Preloku. Odovud bude biskup išel preko Drave v Varaždinski kotar bērmati.

1

Učitelj: „Draga deca, jeli vi poznate onu bišu, koja vsakomu odprta stoji, siromaku, kak i bogatomu, veselomu kak i žalostnomu, mužu kak i ženi, starcu i deci. O da bi vi samo gosto nju pohadjali; jer koj ju pohadja, nosi od nje batrivnost i veselje! No, kak se zove ta hiza?“

Mali Miskec: „Ja znam, gospon navučitelj: to je krčma.“

2

Civilista: (Jednomu frajteru): Jeli bi vi hoteli biti general?

Frajter: „A kak pak! Meni je već to preveć kaj sem frajter.“

3

Plebanus: „Ali, dečki, kaj vas nije sram se tu na vulici svaditi i buhati? Kak ste jeden drugomu spedobni, vi si morate brati biti! A kaj bi vaši dragi roditelji rekli, da vas tak vidiju?“

Dečki: „O je, oni se stopram prav svadiju i bijeju!“

CENA ŽITKA.

Kuruza na vagi	6.50	6.60
Pšenica „	7.25	7.75
Hrt „	6.25	6.50
Ječmen „	6.—	7.—
Zob „	6.—	6.25

LOTTERIJA

Gradecn 1885. 25. Juliusa

51. 81. 42. 20. 28.

Saerkoaztš: MARGITAI JÓZSEF urednik.

Hirdetések.

6966. tk. 84.

Arverési hirdetmény kivonat.

A csáktornyai kir. járásbírótság, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miként BAUER LAJOSNÉ szül. RUMES TERÉZIA ternovcsáki lakosnak HEGYA MIHALY prekopai lakos végrehajtást szenvedő ellen 67 frt tóke s jár. iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó csáktornyai kir. járásbírótság területén levő IV. hegykerület községi 192. sz. tjkvben 332, 334 s 359 hr. sz: a. felvett s 179 fitra becsült s a IV-ik hegykerületi 557 sz. tjkvben 460 hr. szám alatt felvett s 487 fitra becsült ingatlanok s tartozékai folyó évi

augusztus hó 24-ik napján d. e. 10 órakor IV-ik hegykerület

község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapítandó kikiáltási áron alul is elkadtni foguak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási áranak 10 százalékát, vagyis 66 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. c. 42 §-ában előirt óvadékes papiban a kiküldött kezéhez letenni, a többi feltételek a bíróságnál megtekinthetők

Kelt Csáktornyán a kir. járásbírótság, mint telekkönyvi hatóságnál 1885 ik évi január hó 24-dik napján

261 1—1

H I R D E T É S.

ALSÓ DOMBORUN (Muraközben)

egy 8 változatu

még mindig elég kellemes hangu

ORGONA

olesó árért kapható,

mely november 1-éig helyben megtekinthető.

Ez iránti minden írásbeli közlések T. SZLÁMEK JÓZSEF kántortanítónak küldendőek Alsó Domborura.

SZLÁMEK JÓZSEF néptanító

262 1...2

Alsó-Domborun.

OGLAS.

V U D. - D O B R A V I

JEDNE ORGULJE

(s 8 registeri), koje jos dosta dobrog glasa imaju se za fal cenu kupiti moreju.

ORGULJE

se moreju poglednuti do 1-ga novembra c. l.

Ako bi gdo kupiti hotel, naj se oglasi pismeno pri

G. Szlámek Józsefu

navučitelju

vu D.-Dobravi.

H I R D E T M É N Y.

Szobotica község előljárósága közhírré teszi, hogy a jövő hó augusztus 9-én délután 2 órakor adja ki 3 évre bérbe a község tulajdonát képező bormérsi jogot. És pedig:

1) Szoboticza községben a nagy vendéglőt 4 szobával, konyha pince, étkamra, magtár, bolt, mészárszék, pajta és a három ajtóval bíró nagy istálló, és ehhez tartozó nagy kertet. Csupán a fedezettésre szolgáló helyet tartja fent magának.

2) Benkovecz községben BIKES-nek nevezett kisebb, de az országot mellett fekvő korcsmát. Ide tartozik 2 szoba, konyha, mészárszék, nagy istálló és több mind egy félhold kert.

Aki a fent nevezett korcsmák közül valamelyiket kiakárná bérelni, AUGUSZTUS 9-én DÉLUTÁN 2 ÓRAKOR JELENJEN MEG a szoboticzai nagyvendéglőben megtartandó nyilvános árverésen.

O G L A S

od strani občinskoga poglavarstva SOBOTICE daje se naznanje, da dojučega (voga meseca, tojest

Augustuša 9-ga popoldne ob 2 vuri budeju svoje krčmínske juše na 3 leta na arendu dali. 1 TO;

1) Vu občini SOBOTICI veliku oštariju ščetirimi hižami, kuhnja, pivnica, ober pivnice žitnica, štacun, mesnica, škedenj i velike stале na troja vrata, i k tomu spada veiki vrt. Samo mesto za žrelce puščati ostane, čisto prazno.

2) Ostariju vu BENKOVEC zvanog občini; zvano mesto b i k e s, vno go menjša nego poleg orsačkoga puta, — ima 2 hiže, kuhnju, mesnicu i jednu veliku stalu i vise pol mekote verta.

Kojbi želel kupiti, naj se 9-ga AUGUSTUŠA POPOLDNE OB 2 VURI nalice mesta vu soboticu vu veliku oštariju potrudni na licitaciju! 260 1—1

NAGY VÁLASZTÉK MENYASSZONYI ÉKSZERÉKBEN

Alapított 1873. évben.

HERLINGER M.

Alapított 1873. évben.

óras és ékszerész, Csáktornyán.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű

órák, arany, ezüstárak és ékszerekből

legfin. kiállitva, a tárgyak mindegyike a cs. k. fémjelző hivatal által felülvizsgálva és fémjelvezve van.

Mindennemű

R É G I Ó R Á K A T,

ugyszintén

ARANY- és EZÜST TÁRGYAKAT

javitás végett jóttállás mellett, elvállalok.

Régi tárgyak cserébe a legmagasabb árban átvételek.

NB: Bátorokodom még jól berendezett optikai áruraktáromat is a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani 209 22—

Vidéki megrendelésck lelkiismeretesen és pontosan eszközöltetnek

NAGY VÁLASZTÉK SZÜLETÉSNAPI AJÁNDÉKOKBAN

Öltöny szövetek

csakis tartós gyapjuszövetből EGY KÖZÉP TERMETŰ férfi részére:

Egy öltözetre	(jó gyapjuszövetből)	4 frt 96 kr.
3-10 m. részre	(jobb gyapjuszövetből)	8 " " "
	(finom gyapjuszövetből)	10 " " "
	(legfinomabb gyapjuszövetből)	12 frt 40 kr.

Utazó-Plaldek drbja 4, 5, 8, egész 12 frt-ig. Legfin. öltözéteket nadrág, felső-kabát, és eső köpenyszövetek túllfi, Loden, commis Kammgar, Cheviot, Tricot női kendőket: tekeasztal posztókat: perwient: doskingot ajánl

Alapított

Stikarofsky János

... 1866 ...

gyári raktára Brünabon.

Minták postabérmentesen küldetnek. Mintalapok a szabómester uraknak bérmentetlenül küldetnek. 10 frton felüli utánvétel küldemények bérmentve. Allandóan több mint 150,000 o. é. frt. értékű raktárom van, ennél fogva természetesen, hogy nagy világüzletemben sok 1 egész 5 méternyi posztó-vegek maradnak, csakhogy ily posztóvegeket kénytelen vagyok jóval a készítésjáron alól tovább adni. Minden józanul gondolkodó ember befogja látni, hogy e kis posztóvegekből minták nem küldhetők, mivel néhány száz minta rendelésénél e végből mi sem maradna. ennél fogva tehát valóságos szédelgés ha posztókereskedési czegekből mintákat hirdetnek, mert ez esetekben a minták egész daraból és nem végektől valók, ily eljárásnál a szándék ösmeretes. Meg nem felelő posztóvegek kicseréltetnek, vagy a pénz visszaküldetik. Levelezések magyar, német, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven fogadhatnak el.

209 20-20.